

(สำเนา)

เลขที่รับ ๑๖/๒๕๕๑ วันที่ ๓ ก.ย. ๒๕๕๑

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ที่ นร ๐๕๐๓/๑๒๔๔๔

สำนักนายกรัฐมนตรี

ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๒๙ สิงหาคม ๒๕๕๑

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัติในเรื่องนี้

ด้วยคณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาลงมติให้เสนอร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ต่อสภาผู้แทนราษฎรเป็นเรื่องด่วน

จึงขอเสนอร่างพระราชบัญญัตินี้พร้อมด้วยบันทึกหลักการและเหตุผลและบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ มาเพื่อขอได้โปรดนำเสนอสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยเป็นเรื่องด่วนต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(ลงชื่อ)

สมักร สุนทรเวช

(นายสมักร สุนทรเวช)

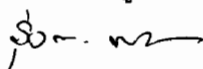
นายกรัฐมนตรี

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

โทร. ๐ ๒๒๔๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๓๐๗

โทรสาร ๐ ๒๒๔๐ ๙๐๕๔

สำเนาถูกต้อง

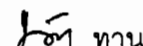

(นางสาวรุ่งนภา ชันนิโชติ)

ผู้อำนวยการกลุ่มงานระเบียบวาระ

สำนักงานการประชุม

มาตี พิมพ์

นรวิศ ตรวจ

ร่างฯ ที่ แก้ไขตามมติคณะกรรมการประสานงานสภาผู้แทนราษฎร

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..)

พ.ศ.

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ ดังต่อไปนี้

- (๑) แก้ไขเพิ่มเติมองค์ประกอบของคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ คณะกรรมการบริหาร กพส. การดำรงตำแหน่งของกรรมการบริหาร กพส. ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้ง ลักษณะต้องห้ามของกรรมการหรือผู้จัดการ และแก้ไขเพิ่มเติมองค์ประกอบของคณะกรรมการดำเนินการสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย การพ้นจากตำแหน่งของกรรมการดำเนินการ สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง มาตรา ๓๐ มาตรา ๓๑ มาตรา ๕๒ มาตรา ๑๑๒ และมาตรา ๑๑๕)
- (๒) แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของนายทะเบียนสหกรณ์ ในการแต่งตั้งรองนายทะเบียนสหกรณ์ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๕)
- (๓) แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับการใช้สิทธิเรียกร้องหรืออายัดค่าหุ้น ในระหว่างที่สมาชิกภาพยังไม่สิ้นสุด (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔๒ วรรคสอง)
- (๔) กำหนดให้ผู้บังคับบัญชาหรือนายจ้างสามารถหักเงินเดือนหรือค่าจ้างของ สมาชิกเพื่อชำระหนี้ให้แก่สหกรณ์เมื่อได้รับความยินยอม และกำหนดให้สมาชิกสามารถตั้ง ผู้รับโอนประโยชน์ของตนเมื่อถึงแก่ความตายได้ตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ (เพิ่มมาตรา ๔๒/๑ และมาตรา ๔๒/๒)
- (๕) แก้ไขเพิ่มเติมอำนาจหน้าที่ของสหกรณ์ให้สามารถรับฝากเงินจากสมาคม ฅาปนกิจสงเคราะห์ได้ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔๖ (๕))
- (๖) แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์ในการกำหนดอัตราดอกเบี้ยค่าบำรุงสันนิบาต สหกรณ์แห่งประเทศไทย (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๖๐ วรรคหนึ่ง)
- (๗) กำหนดให้รัฐมนตรีมีอำนาจเรียกประชุมใหญ่วิสามัญ และกำหนดให้ คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติเป็นผู้วินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินการของ สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย (เพิ่มมาตรา ๑๑๖ วรรคสี่ และมาตรา ๑๑๗/๑)

เหตุผล

โดยที่พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ มีบทบัญญัติบางประการไม่เหมาะสมกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน และไม่เอื้อประโยชน์ต่อการดำเนินกิจการของสหกรณ์ สมควรปรับปรุงบทบัญญัติเกี่ยวกับองค์ประกอบและการดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการ ลักษณะต้องห้ามของกรรมการ หรือผู้จัดการ หลักเกณฑ์การพ้นจากตำแหน่งของกรรมการดำเนินการสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย การแต่งตั้งรองนายทะเบียนสหกรณ์ เงินค่าหุ้น การตั้งผู้รับโอนประโยชน์ของสมาชิกผู้ตาย อำนาจหน้าที่ของสหกรณ์ในการรับฝากเงิน หลักเกณฑ์ในการกำหนดอัตราการเก็บค่าบำรุงสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย อำนาจของรัฐมนตรีในการเรียกประชุมใหญ่วิสามัญ และแนวทางการแก้ปัญหาการดำเนินการของสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทยให้ครอบคลุมและเหมาะสมยิ่งขึ้น เพื่อให้การดำเนินกิจการของสหกรณ์สามารถลุล่วงไปได้ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๕ ให้อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์เป็นนายทะเบียนสหกรณ์
ให้นายทะเบียนสหกรณ์แต่งตั้งข้าราชการในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้อำนวยการกองหรือเทียบเท่าเป็นรองนายทะเบียนสหกรณ์ มีอำนาจหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือตามที่นายทะเบียนสหกรณ์มอบหมาย การแต่งตั้งตามวรรคสองให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา”

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๓๐ ให้มีคณะกรรมการบริหาร กพส. ประกอบด้วย อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์เป็นประธานกรรมการ อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ อธิบดีกรมประมง อธิบดีกรมปศุสัตว์ อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร ผู้แทนกรมบัญชีกลาง ผู้แทนสำนักงานประมง เป็นกรรมการ โดยตำแหน่ง กรรมการอื่นซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้แทนของสหกรณ์ประเภทละหนึ่งคน และผู้แทนกลุ่มเกษตรกรกรหนึ่งคน เป็นกรรมการ

ให้รองอธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ซึ่งอธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์มอบหมายเป็นกรรมการและเลขานุการ

การเลือกผู้แทนของสหกรณ์และผู้แทนกลุ่มเกษตรกรเพื่อให้รัฐมนตรีแต่งตั้งตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติกำหนด

ให้คณะกรรมการบริหาร กพส. มีอำนาจหน้าที่บริหาร กพส. ตลอดจนตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลงานของสหกรณ์ที่ได้รับการส่งเสริมกิจการจาก กพส. ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในระเบียบกรมส่งเสริมสหกรณ์”

มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๓๑ ให้นำความในมาตรา ๑๑ และมาตรา ๑๒ มาใช้บังคับแก่การดำรงตำแหน่งของกรรมการบริหาร กพส. ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้แทนของสหกรณ์และผู้แทนกลุ่มเกษตรกร โดยอนุโลม”

มาตรา ๗ ให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๔๒ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ในระหว่างที่สมาชิกภาพของสมาชิกยังไม่สิ้นสุดลง ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของสมาชิกใช้สิทธิเรียกร้องหรืออายัดค่าหุ้นของสมาชิกผู้นั้น และเมื่อสมาชิกภาพของสมาชิกสิ้นสุดลง สหกรณ์มีสิทธินำเงินตามมูลค่าหุ้นที่สมาชิกมีอยู่มาหักกลบหนี้ที่สมาชิกผูกพันต้องชำระหนี้แก่สหกรณ์ได้ และให้สหกรณ์มีฐานะเป็นเจ้าหนี้บุริมสิทธิพิเศษเหนือเงินค่าหุ้นนั้น”

มาตรา ๘ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๔๒/๑ และมาตรา ๔๒/๒ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ.๒๕๔๒

“มาตรา ๔๒/๑ เมื่อสมาชิกได้ทำความยินยอมไว้กับสหกรณ์ ให้ผู้บังคับบัญชาในหน่วยงานของรัฐ หรือนายจ้างในสถานประกอบการ หรือหน่วยงานอื่นใดที่สมาชิกปฏิบัติหน้าที่อยู่ หักเงินเดือนหรือค่าจ้าง หรือเงินอื่นใด ที่ถึงกำหนดจ่ายแก่สมาชิคนั้น เพื่อชำระหนี้หรือภาระผูกพันอื่นที่มีต่อสหกรณ์ ให้แก่สหกรณ์ตามจำนวนที่สหกรณ์แจ้งไป จนกว่าหนี้หรือภาระผูกพันนั้นจะระงับสิ้นไป ให้หน่วยงานนั้นหักเงินดังกล่าวและส่งเงินที่หักไว้คืนให้แก่สหกรณ์โดยพลัน

การแสดงเจตนายินยอมตามวรรคหนึ่ง มีอาจจะถอนคืนได้ เว้นแต่สหกรณ์ให้ความยินยอม

การหักเงินตามวรรคหนึ่ง ต้องหักให้สหกรณ์เป็นลำดับแรก ถัดจากหนี้ภาษีอากร และการหักเงินเข้ากองทุนที่สมาชิกต้องถูกหักตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ กฎหมายว่าด้วยกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ กฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน และกฎหมายว่าด้วยการประกันสังคม

มาตรา ๔๒/๒ สมาชิกอาจทำหนังสือตั้งบุคคลหนึ่งหรือหลายคนเป็นผู้รับโอนประโยชน์ในเงินค่าหุ้น เงินฝาก หรือเงินอื่นใดจากสหกรณ์เมื่อตนถึงแก่ความตาย โดยมอบไว้แก่สหกรณ์เป็นหลักฐาน”

มาตรา ๙ ให้ยกเลิกความใน (๕) ของมาตรา ๔๖ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๕) รับฝากเงินประเภทออมทรัพย์หรือประเภทประจำจากสมาชิกหรือสหกรณ์อื่น หรือสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ซึ่งมีสมาชิกเป็นสมาชิกสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์นั้นไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง ทั้งนี้ ตามระเบียบของสหกรณ์ที่ได้รับความเห็นชอบจากนายทะเบียนสหกรณ์”

มาตรา ๑๐ ให้ยกเลิกความใน (๑) ของมาตรา ๕๒ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๑) เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ”

มาตรา ๑๑ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๖๐ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๐ การจัดสรรกำไรสุทธิประจำปีของสหกรณ์ ให้จัดสรรเป็นทุนสำรองไม่น้อยกว่าร้อยละสิบของกำไรสุทธิ และเป็นค่าบำรุงสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทยตามอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง แต่ต้องไม่เกินร้อยละห้าของกำไรสุทธิ”

มาตรา ๑๒ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๑๒ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๑๒ ให้มีคณะกรรมการดำเนินการสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย ประกอบด้วย ประธานกรรมการดำเนินการชุมนุมสหกรณ์ระดับประเทศประเภทละหนึ่งคน

ในกรณีที่สหกรณ์ประเภทใดไม่มีชุมนุมสหกรณ์ระดับประเทศ ให้มีผู้แทนจากสหกรณ์ประเภทนั้นจำนวนหนึ่งคน เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง และกรรมการอื่นซึ่งที่ประชุมใหญ่ของสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทยเลือกตั้งจากผู้แทนสหกรณ์มีจำนวนเท่ากับกรรมการโดยตำแหน่ง เป็นกรรมการให้คณะกรรมการดำเนินการสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทยเลือกตั้งกรรมการเป็นประธานกรรมการคนหนึ่ง และรองประธานกรรมการคนหนึ่งหรือหลายคน

ให้คณะกรรมการดำเนินการสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทยแต่งตั้งผู้อำนวยการสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย และให้ผู้อำนวยการสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทยเป็นเลขานุการของคณะกรรมการดำเนินการสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย

หลักเกณฑ์และวิธีการได้มาซึ่งผู้แทนสหกรณ์ที่ไม่มีชุมนุมสหกรณ์ระดับประเทศให้เป็นไปตามข้อบังคับของสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย

ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๕๒ มาใช้บังคับแก่คณะกรรมการดำเนินการสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทยและผู้อำนวยการสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย โดยอนุโลม”

มาตรา ๑๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๑๕ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๑๕ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๑๑๔ กรรมการดำเนินการสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทยพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) เป็นบุคคลล้มละลาย

(๔) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๕) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๖) พ้นจากการเป็นสมาชิกของสหกรณ์

ภายใต้บังคับตามวรรคหนึ่ง กรรมการดำเนินการสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทยซึ่งที่ประชุมใหญ่เลือกตั้งพ้นจากตำแหน่งเมื่อที่ประชุมใหญ่มีมติให้ถอดถอนออกจากตำแหน่งด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนผู้แทนสหกรณ์ซึ่งมาประชุม

ในกรณีที่กรรมการพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้คณะกรรมการดำเนินการสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทยเลือกตัวแทนของสหกรณ์ผู้อื่นเป็นกรรมการแทน และให้ผู้ซึ่งได้รับเลือกแทนนั้นอยู่ในตำแหน่งได้เพียงเท่าวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน”

มาตรา ๑๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสี่ของมาตรา ๑๑๖ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒

“ในกรณีที่คณะกรรมการดำเนินการสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทยไม่เรียกประชุมใหญ่วิสามัญตามวรรคสาม สมาชิกจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกทั้งหมดอาจทำหนังสือร้องขอภายในหกสิบวันนับแต่วันพ้นกำหนดเวลาตามวรรคสาม เพื่อให้รัฐมนตรีเรียกประชุมใหญ่วิสามัญได้ ในกรณีเช่นนี้ให้รัฐมนตรีเรียกประชุมใหญ่วิสามัญภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือร้องขอ”

มาตรา ๑๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๑๗/๑ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒

“มาตรา ๑๑๗/๑ ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินการของสันนิบาตสหกรณ์ แห่งประเทศไทย ให้ประธานกรรมการดำเนินการสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย หรือ กรรมการดำเนินการสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทยจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของ กรรมการดำเนินการสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย หรือผู้แทนของสหกรณ์ที่เป็นสมาชิก จำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยคน ร้องขอให้คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติวินิจฉัยได้ คำวินิจฉัยของคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติให้เป็นที่สุด”

มาตรา ๑๖ ให้คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ คณะกรรมการบริหาร กพส. และคณะกรรมการดำเนินการสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวัน ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ คงปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะมีคณะกรรมการพัฒนาการ สหกรณ์แห่งชาติ คณะกรรมการบริหาร กพส. และคณะกรรมการดำเนินการสันนิบาตสหกรณ์แห่ง ประเทศไทยตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ต้องดำเนินการจัดให้มีคณะกรรมการดังกล่าวภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๑๗ ให้อัตราค่าบำรุงสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทยที่คณะกรรมการ พัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติกำหนดตามมาตรา ๖๐ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๒ ซึ่งใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ คงใช้บังคับได้ต่อไปจนกว่าจะมี กฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๖๐ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๘ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์รักษาการตาม พระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....
นายกรัฐมนตรี

ร่างเสนอวาระสาม/พรบ.สหกรณ์

บันทึกวิเคราะห์สรุป

สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้เสนอร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ต่อสภาผู้แทนราษฎร และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้จัดทำบันทึกวิเคราะห์สรุป สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติตามมาตรา ๑๕๒ วรรคห้า ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ดังต่อไปนี้

๑. เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ

โดยที่พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ มีบทบัญญัติบางประการไม่เอื้อ ประโยชน์ต่อการดำเนินกิจการของสหกรณ์และไม่เหมาะสมกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน สมควร ปรับปรุงบทบัญญัติเกี่ยวกับองค์ประกอบและการดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการ ลักษณะ ต้องห้ามของกรรมการหรือผู้จัดการ หลักเกณฑ์การพ้นจากตำแหน่งของกรรมการดำเนินการ สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย การแต่งตั้งรองนายทะเบียนสหกรณ์ เงินค่าหุ้น การตั้งผู้รับโอน ประโยชน์ของสมาชิกผู้ตาย อำนาจหน้าที่ของสหกรณ์ในการรับฝากเงิน หลักเกณฑ์ในการกำหนด อัตราการเก็บค่าบำรุงสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย อำนาจของรัฐมนตรีในการเรียกประชุม ใหญ่วิสามัญ และแนวทางการแก้ปัญหาการดำเนินการของสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย ให้ครอบคลุมและเหมาะสมยิ่งขึ้น เพื่อให้การดำเนินกิจการของสหกรณ์สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

๒. สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

๒.๑ แก้ไของค์ประกอบของคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ โดยให้ ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นรองประธานกรรมการ ทั้งนี้ สืบเนื่องจากการปฏิรูประบบ ราชการเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๕ กำหนดให้แก้ไขพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ ให้อธิบดี กรมส่งเสริมสหกรณ์เป็นรองประธานคณะกรรมการดังกล่าว แต่ในปัจจุบันนี้โดยที่เห็นว่า ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ดูแลในภาพรวมของกระทรวง ซึ่งสมควรแก้ไขให้ปลัดกระทรวง เกษตรและสหกรณ์เป็นรองประธานกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติตามเดิม นอกจากนี้แล้วได้ จัดเรียงลำดับกรรมการให้ถูกต้องตามแบบการร่างกฎหมาย (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง)

๒.๒ แก้ไขอำนาจนายทะเบียนสหกรณ์ในการแต่งตั้งรองนายทะเบียนสหกรณ์ จากเดิมที่ให้แต่งตั้งจากข้าราชการในสังกัดกรมส่งเสริมสหกรณ์ โดยให้นายทะเบียนสหกรณ์แต่งตั้ง ข้าราชการในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นรองนายทะเบียนสหกรณ์ เพื่อให้มีการแต่งตั้ง ผู้ทำหน้าที่ดังกล่าวได้กว้างขวางและเหมาะสมขึ้น (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๕)

๒.๓ แก้ไของค์ประกอบของคณะกรรมการบริหาร กพส. โดยตัดอธิบดี กรมส่งเสริมสหกรณ์ในฐานะกรรมการออก เนื่องจากเป็นประธานกรรมการในคณะกรรมการ ดังกล่าวอยู่แล้ว และแก้ไขชื่อระเบียบ จาก “ระเบียบกระทรวงเกษตรและสหกรณ์” เป็น “ระเบียบ

กรมส่งเสริมสหกรณ์” เพื่อให้ถูกต้องตามพระราชกฤษฎีกาแก้ไขบทบัญญัติให้สอดคล้องกับการโอนอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ พ.ศ. ๒๕๔๕ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๐)

๒.๔ กำหนดให้นำบทบัญญัติเกี่ยวกับวาระการดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่งของคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติตามมาตรา ๑๑ และมาตรา ๑๒ มาใช้บังคับแก่การดำรงตำแหน่งของกรรมการบริหาร กพส. ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้แทนกลุ่มเกษตรกรด้วย ทั้งนี้ เพื่อให้ถูกต้องและครบถ้วน (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๑)

๒.๕ ปรับปรุงบทบัญญัติเกี่ยวกับเงินค้ำหุ้น เพื่อเป็นการคุ้มครองแก่สหกรณ์ โดยห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของสมาชิกใช้สิทธิเรียกร้องหรืออายัดค้ำหุ้นของสมาชิกในระหว่างที่สมาชิกภาพของสมาชิกยังไม่สิ้นสุด และเมื่อสมาชิกภาพของสมาชิกสิ้นสุดลง สหกรณ์มีสิทธินำเงินตามมูลค้ำหุ้นหักกลบลบหนี้ได้ และให้สหกรณ์มีฐานะเป็นเจ้าหนี้บุริมสิทธิพิเศษเหนือเงินค้ำหุ้นนั้น (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔๒ วรรคสอง)

๒.๖ เพิ่มบทบัญญัติเกี่ยวกับการแสดงเจตนายินยอมกับสหกรณ์ เพื่อให้สหกรณ์ได้รับการชำระหนี้จากสมาชิกเป็นลำดับแรกถัดจากหนี้ภาษีอากรและการหักเงินเข้ากองทุน โดยให้ผู้บังคับบัญชาในหน่วยงานของรัฐ หรือนายจ้างในสถานประกอบการ หรือหน่วยงานอื่นใดที่สมาชิกปฏิบัติหน้าที่อยู่หักเงินเดือนหรือค่าจ้าง หรือเงินอื่นใดที่ถึงกำหนดจ่ายแก่สมาชิก เพื่อชำระหนี้หรือภาระผูกพันอื่นที่มีต่อสหกรณ์มีอาจตอนคืนได้ เว้นแต่สหกรณ์ให้ความยินยอม และเพิ่มบทบัญญัติให้สมาชิกมีสิทธิทำหนังสือตั้งบุคคลเป็นผู้รับโอนประโยชน์ในเงินค้ำหุ้น เงินฝาก หรือเงินอื่นใดจากสหกรณ์เมื่อตนถึงแก่ความตายได้ (เพิ่มมาตรา ๔๒/๑ และมาตรา ๔๒/๒)

๒.๗ แก้ไขเพิ่มเติมให้สหกรณ์มีอำนาจรับฝากเงินจากสมาคมอาปนกิจสงเคราะห์ซึ่งมีสมาชิกสหกรณ์เป็นสมาชิกสมาคมอาปนกิจสงเคราะห์ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง อันเป็นการเพิ่มให้สหกรณ์มีอำนาจกระทำการได้กว้างขึ้นจากกฎหมายปัจจุบันและสามารถช่วยเหลือสมาชิกได้มากขึ้น (แก้ไขเพิ่มเติม (๕) ของมาตรา ๔๖)

๒.๘ แก้ไขเพิ่มเติมลักษณะต้องห้ามของกรรมการหรือผู้จัดการให้เหมาะสมยิ่งขึ้น และเปิดโอกาสให้บุคคลซึ่งถูกนายทะเบียนมีคำสั่งให้พ้นจากตำแหน่งกรรมการสามารถกลับเข้ามาดำรงตำแหน่งกรรมการหรือผู้บริหารได้เมื่อพ้นกำหนดสิบปี นับแต่วันที่มีคำสั่งหรือคำวินิจฉัยให้พ้นจากตำแหน่ง (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๕๒)

๒.๙ แก้ไขเพิ่มเติมการจัดสรรกำไรสุทธิประจำปีของสหกรณ์เพื่อเป็นค่าบำรุงสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทยตามอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวงตามความเหมาะสม แต่ต้องไม่เกินร้อยละห้าของกำไรสุทธิ เพื่อให้มีความชัดเจนและเป็นมาตรฐานเดียวกัน ซึ่งกฎหมายปัจจุบันไม่ได้กำหนดไว้ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๖๐)

๒.๑๐ แก้ไของค์ประกอบของคณะกรรมการดำเนินการสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทยให้เหมาะสม เพื่อกระจายสัดส่วนของคณะกรรมการดำเนินการสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทยให้มาจากผู้แทนสหกรณ์ทุกประเภท (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๑๒)

๒.๑๑ แก้ไขเพิ่มเติมให้กรรมการดำเนินการดำเนินการสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย ซึ่งที่ประชุมใหญ่เลือกตั้งพ้นจากตำแหน่งเมื่อที่ประชุมใหญ่มีมติถอดถอนด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่า สองในสามของจำนวนผู้แทนสหกรณ์ซึ่งมาประชุมได้ และในกรณีกรรมการพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้ผู้ซึ่งได้รับเลือกแทนอยู่ในตำแหน่งเท่าวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน (แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๑๑๕)

๒.๑๒ กำหนดให้สมาชิกจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกทั้งหมด มีสิทธิทำหนังสือร้องขอต่อรัฐมนตรีเพื่อให้เรียกประชุมใหญ่วิสามัญได้ หากคณะกรรมการ ดำเนินการสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทยไม่เรียกประชุมใหญ่วิสามัญภายในสามสิบวันนับแต่ วันที่ได้รับหนังสือร้องขอจากสมาชิก ทั้งนี้ เพื่อให้กฎหมายปัจจุบันมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น (แก้ไข เพิ่มเติมมาตรา ๑๑๖ วรรคสี่)

๒.๑๓ กำหนดให้อำนาจคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติเป็นผู้วินิจฉัย ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินการของสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย (เพิ่มมาตรา ๑๑๗/๑)

๒.๑๔ กำหนดบทเฉพาะกาลรองรับคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ คณะกรรมการบริหาร กพส. และคณะกรรมการดำเนินการสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย ให้ยังคงปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะมีคณะกรรมการตามพระราชบัญญัตินี้

๒.๑๕ กำหนดบทเฉพาะกาลรองรับอัตราค่าบำรุงสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย ที่คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติกำหนดตามมาตรา ๖๐ ให้ใช้บังคับไปพลางก่อน จนกว่าจะมีกฎกระทรวงตามพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

๒.๑๖ กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นผู้รักษาการ ของพระราชบัญญัตินี้ เพื่อให้เป็นไปตามแบบการร่างกฎหมาย